

Romeo a Julie

William Shakespeare

Analýza uměleckého díla

Zasazení výňatku do kontextu díla

- Příběh se odehrává v 14. století v italském městě Verona, kde žily dva významné rody – Kapuleti a Montekové. Mezi nimi se již léta táhl dávný spor. Děj příběhu začíná střetem mezi Monteky a Kapulety na náměstí ve Veroně, který ukončí až vévoda Eskalus. Těmito vyhrčenými spory mezi oběma rody je naplněno první jednání tragédie.

Nyní se po celé Veroně šíří zpráva, že u Kapuletů bude velký maskarní ples a při této příležitosti má být oznámeno zasnoubení Julie s Parisem. Toto se dozví i Montek Romeo a se svými dvěma věrnými druhy Merkuciem a Benvoliem se rozhodne navštívit tento ples, přestože se koná v domě úhlavních nepřátel. Romeo tam se svými druhy pod rouškou plesové masky skutečně pronikne a ocitne se na plese, kde jsou přítomni všichni příbuzní a známí rodiny Kapuletů. Tybalt však Romea pozná a chce ho zostudit tím, že vyprovokuje bitku kvůli tomu, že si dovolil vstoupit na ples Kapuletů. Starý Kapulet ale jeho počínání zastaví a tím, že nechce skandál po celé Veroně. Romeo se tedy se svými přáteli zůstává na plese a spatří zde Julii. Ta se mu zdá překrásná a říká, že doposud nepoznal lásku, dokud nespatřil tuto ženu. Láska na první pohled. Ples pomalu končí, ale oba mladí lidé na sebe musí pořád myslet. Romeo v noci tajně navštíví zahradu Kapuletů a vyslechne Juliino vyznání vřelých citů k němu. Sám se pak dá poznat a pod balkónem u Juliiny ložnice jí otevře vyznání lásky. Druhý den oba milence tajně oddá otec Lorenzo, který mladou dvojici podporuje, protože doufá, že sňatek Romea a Julie pomůže jejich rodiny usmířit.

Jenže Tybalt, Juliin bratranec, nenávidí Romea. Odpoledne v den svatby zabije Tybalt Romeova přítele Merkucia, který přijme výzvu k boji místo Romea (ten Tybalta nyní považuje za příbuzného), a Romeo následně zabije Tybalta. Za vraždu Tybalta je vyhoštěn z města Verony a odchází do Mantovy. Mladí manželé se musí rozloučit. Pan Kapulet, který samozřejmě nic neví o sňatku své dcery, má pro Julii zprávu, že již zítra bude mít svatbu s Parisem. Julie s tím nesouhlasí, ale otec jí dá jen dvě možnosti: buď svatba s Parisem, nebo ať táhne z jeho domu. Proto zoufalá Julie s pomocí chůvy požádá Lorenza o pomoc. Ten zajistí nápoj, po kterém bude Julie vypadat mrtvá, a Romeo si pro ni nakonec přijde do hrobky Kapuletů.

Nápoj ji uspí a Julie skutečně vypadá jako mrtvá. O jejím pohřbu se dozví i Romeo, ke kterému shodou náhod nedorazil posel od otce Lorenza se zprávou, že Julie ve skutečnosti nezemřela. Posel nedorazil, protože nebyl vpuštěn do města, kvůli zdejšímu moru. Rome si koupí jed u lékárníka v Mantově, vrátí se zpět do Verony a jde naposledy políbit Julii. Na hřbitově potká Parise a v souboji jej zabije. Romeo poté vstoupí do hrobky Kapuletů a spatří Julii. Zoufá si nad osudem a její smrtí a znovu jí vyznává lásku. Po rozloučení se světem Romeo jed vypije. Julie se probouzí, ale Romeo vedle ní leží již mrtvý. Zdrčená Julie vezme Romeovu dýku a probodne se. Takto skončil věčný spor mezi rodinami Kapuletů a Monteků, rodiny se usmířily až na smutek nad ztrátou jejich dětí. Postavily sochy Romea a Julie, které ve Veroně stojí dodnes.

Téma a motiv

- Téma je nešťastná láska dvou milenců ze znepřátelených rodů
- Motivy jsou smrt, láska, nenávist, přátelství, spory, válka dvou rodů

Časoprostor

- Odehrává se ve Veroně (Italské město) v 16. století (vrcholná renesance) a Mantanova

Kompoziční výstavba

- Chronologická výstavba
- Prolog a pět dějství
- Rámcová kompozice (hodně příběhu do hlavního děje)
- Blankvers - nerýmovaný pětistopý verš

Literární forma, druh a žánr

- Literární druh je drama
 - Žánr je tragédie
-

Vypravěč / lyrický subjekt

- Nevyskytuje se v díle vypravěč, příběh tvoří promluvy jednotlivých postav
- „vševědoucí“ informace doplňují scénické poznámky

Postavy

- **Romeo Montek** – mladý, pilný romantik, z rodu Monteků, zamilovaný do Julie (byl schopen pro ni udělat vše), smělý, unáhlený, citlivý, odvážný, impulsivní
- **Julie Kapuletová** – krásná, mladá – asi 14 let, oddaná Romeovi, laskavá, unáhlená, citlivá, má velmi ráda svou chůvu, nemá dobrý vztah k rodičům, oklamala rodinu (jed), tajně se vdala, neposlušala rodiče, obětavá, dcera Kapuletova
- **Otec Lorenzo** – starý františkánský mnich, tajně oddá oba milence, obětavý, moudrý a zbožný, přeje jejich lásce, vidí v ní možnost smíru obou rodů
- **Chůva** – prostá žena, která vychovala Julii, veselá, upovídaná, vnáší do tragédie komické prvky, stará, měla moc ráda Julii, spojnice mezi Julií a Romeem.
- **Tybalt** – bratranec Julie, chtěl pořád bojovat s Monteky, zabit Romeem
- **Merkucio** – příbuzný vévodův a přítel Romeův
- **Benvolio** – příbuzný Monteků – humorný, vtipný, zábavný
- **Paris** – hrabě, kterého si měla vzít Julie, vznešený, pohledný

Vyprávěcí způsoby

- Er-forma
- Scénické poznámky
- Psáno jako scénář

Typy promluv

- Monology

- Dialogy
-

Jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku

- Spisovný jazyk
- Civilní jazyk postav je v kontrastu s básnickými prostředky

Tropy a figury a jejich funkce ve výňatku

- Tropy:
 - Paradox: jediná moje láska musí být jediná moje nenávist
 - Personifikace: hanba se krčí
 - Epiteton: nezměrná bolest
 - Řečnická otázka: Romeo, Romeo, ach, proč Romeo?
 - Přirovnání: mlčel bys jako ryba a nežvanil jako pitomec
 - Gradace: když mi přikážete, vydám se lupičům, nechám se zavřít i k jedovatým hadům, k medvědům, před nocí ukryji se od kostnice ke chřestícím hnátům mrtvol s cáry masa, k smrdutým žlutým lebkám bez čelistí, děsivý, zoufalý, prokletý den.
ta hrůza, hrůza, trojnásobná hrůza
 - Oxymoron: *obtížná lehkost, vážná nerozvážnost, studený žár, jasný dým*
 - Metafora: *okenice očí (víčka), služebnice pod zemí (červi)*
 - Eufemismus: *z těch rtů už život dávno vyprchal*
 - Apostrofa: *Bože můj!*
 - Hyperbola: *s tisíckrát větší radostí, spad mi kámen ze srdce*
 - Archaismy: *zašveholil*
-

Kontext autorovy tvorby

- Známý básník a dramatik. Datum narození není známo, ale víme, že byl pokřtěn 26. dubna 1564 ve Stadfordu nad Avonou. O jeho mládí se toho také moc neví. Pravděpodobně navštěvoval gymnázium, kde se intenzivně učil latinu. Ve svých 18 letech se oženil s 26letou Annou Hathaway. Svatba byla pravděpodobně velmi úspěšná, protože Anna byla tehdy těhotná. Šest měsíců po svatbě se jim narodila dcera Susanne. Další děti byly dvojčata, Judith a Hamnet, který zemřel ve svých 11 letech.
Následně se přestěhoval do Londýna, kde zahájil svoji divadelní kariéru. Na konci svého života se vrátil zpět do Stadfordu, kde 23. dubna 1616 zemřel. Dnes je považován za jednoznačně největšího anglického dramatika. Jeho hry se dodnes hrají a stále nám zůstávají v paměti.
- **Díla:**
 - Shakespeare napsal celkem 37 her a 154 sonetů. Jeho tvorba se dělí do dvou období. Ze začátku psal především historické hry a komedie. Od roku 1600 začal psát více pesimisticky, tragédie a sonety.
 - Tragédie:
 - Hamlet

- Othello
 - Romeo a Julie
- Komedie:
 - Zkrocení zlé ženy
 - Něco za něco
 - Jak se vám líbí
- Historické hry:
 - Jindřich IV
 - Richard III
 - Král Lear
- Sonety:
- Nedodržoval stavbu 4433

Literární / obecně kulturní kontext

- **Francois Villon**
 - Malý testament, Velký testament
 - Francouzské balady
- **Geoffrey Chaucer**
 - Canterburské povídky
- **Christopher Marlowe**
 - Dramatik
 - Alžbětinské drama
 - Největší Shakespearův předchůdce
 - Doktor Faustus
 - Žid a Malty
- **Renesance**
 - Období mezi 14. až 16. stoletím v Evropě. Pochází z Itálie. Vyznačuje se především humanismem, přenesením důrazu z boha na člověka a na všechny části jeho osobnosti. Obrací se zpět k antice a k antické kultuře. Aby mohlo díla přečíst a pochopit více lidí, píše se hlavně světská literatura a v národních jazycích.
- **Anglická renesance**
 - Období v Anglii od počátku 16. století do počátku století 18. Často spojováno především se Shakespearem a Alžbětou I. (Alžbětinské drama), případně s Tudorovci. Největší událostí v tomto období je odštěpení anglikánské církve Jindřichem VIII. A anglická ekonomická prosperita.
- **Vliv díla**
 - Jedná se o jedno nejvlivnějších děl světového dramatu – projevuje se v literatuře české i mezinárodní. Například nelze zapřít vliv na díla Noc s Hamletem od V. Holana nebo Hamlet III., králevic dánský, aneb být či nebýt čili trůny dobré na dřevo od E. F. Buriana.
 - Existuje minimálně 18 překladů do češtiny, mezi ně patří například od Václava Tháma z roku 1795 nebo Martina Hilského z roku 1999. Také bylo dílo alespoň 9x zfilmováno, a to různými státy, nejvíc krát však anglicky